

עזון תורני שכוחי בעזה"ת אֵלֶּה הַשְּׁלֵשׁ הַתְּנָדִים

גליון 740

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח' יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

שתי הפרשיות ויקהל, פיקודי הן לכאורה פרקים מיותרים בתורה. רובם המוחלט לא מלמדים דבר חדש. התורה הייתה יכולה לכתוב משפט אחד שהיה מסכם את רוב הנאמר: 'ויעשו ככל שציווה ה' את משה'. שתי הפרשיות הללו חוזרות במדויק על פרשיות תרומה-תצווה ותחילת כי תשא, אלא ששם שמענו את שלב הצייווי, כיצד מצווה ה' למשה את כל פרטי המשכן וכליו, וכאן מתארת התורה את שלב הביצוע ומפרטת כיצד מימשו האומנים כל פרט ממה שנאמר. החזרה על הצייוויים היא כל כך קרובה למקור, עד שרש"י אינו מפרש הרבה בפרשיות הללו. הלומדים יודעים שאין פירוש רש"י ארוך, כמו שכותב בעצמו בתחילת פרשת ויקהל (לה,ה): "כבר פירשתי נדבת המשכן ומלאכתו במקום צוואתם".

בפתח האהל

"ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר עליהם אלה הדברים אשר ציווה ה' לעשות אותם... ויצאו כל עדת בני ישראל מלפני משה"

האור החיים הקדוש שואל, הרי נאמר "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל" אי"כ כשיוצאים עושים זאת מלפני משה, ולשם מה נאמר "ויצאו כל עדת בני ישראל- מלפני משה"?

המשגיח רבי אליהו לאפיאן זצ"ל בספרו "לב אליהו" מיישב קושיה זו על פי דברי שלמה המלך (משלי גכי ל"ד) "אם ללצים הוא יליץ ולענוים יתן חן". ומפרש רש"י אם ללצים אדם נמשך אחריהם- לסוף אף הוא יהיה לץ עמהם, ואם לענוים יתחבר- סוף שיתנו מעשיו חן בעיניהם של הבריות. גם בני ישראל בהתאספם לשמוע מפי משה רבינו ציווי הגבורה, ניכר עליהם שיצאו מלפני משה, ולכך נאמר "מלפני משה". כשם שאדם ההולך מצד אל צד ניכר שיצא מבית מרוח, כך במידה טובה המרובה ניכר היה על בני ישראל שיצאו מלפני רעיא מהימנא- נביא ה'. זהו "ויצאו מלפני משה- ניכר היה שיצאו מלפני משה".

בפתח ישיבת "חכמי לובלין" חרט הגאון רבי מאיר שפירא מלובלין זצ"ל את הפסוק: "לכו בנים שמעו ליי ומשנשאל מדוע בחר דווקא בפסוק זה? הרי כל מקים מוסד, ישיבה וכדו' מבקש שיבואו לפקוד אותו ולא שילכו ממנו, לכאורה היה צריך לחרוט על פתח הישיבה: בואו בנים, שמעו ליי? השיב הרב מלובלין: אינני מסתפק במה שתלמידי לומדים יראת ה' ביושבם בהיכל הישיבה! אני מבקש מהם גם כאשר ילכו ויתפזרו בתפוצות ישראל- "שמעו ליי" תשמעו את אשר למדתם ותחקקו זאת על ליבכם, שיהיה ניכר עליכם יראת ה' שלמדתם בישיבה, וכך כשבא תלמיד להיבחן על מסכת שלמד, שאל אותו הרב מלובלין: "העיקר מה לימדה המסכת אותך"?

והתמיהה עצומה: לאן נעלם הסגנון התמציתי של התורה? מדוע חוזרים שוב ושוב על דברים ידועים? איך יתכן שכאן מאריכה התורה כל כך ואילו בעניינים הלכתיים מקצרת התורה ולא מוסרת יותר ממילים ספורות? למשל מצוות שבת – אחת המצוות המרכזיות בחיים היהודיים – מקבלת שני פסוקים בתחילת הפרשה? כל לייט מלאכות שבת על כל ההסתעפויות והבירורים ההלכתיים שפרוסים על פני 24 פרקים במשנה, 157 דפים בגמרא ומאות הלכות ברמב"ם – רמוזים בשני פסוקים בתחילת הפרשה? הרבי מליובאוויטש כתב רעיון ממריץ ומעצים לפני שבעים שנה, כז אדר תשי"א. שתי הפרשיות שלנו מלמדות שאפשר להגשים חלומות, שאין פער בין החלום ובין הביצוע ומחשבה טובה מביא הקב"ה למעשה. הפרקים הללו מלמדים שהתורה לא מדברת בעליונים, אלא מדברת על מצבים מעשיים שרק צריכים ידיים מסורות להגשים אותן. << המשך בעמוד אחרון >>

שבת שלום
שמשון אליעזר פוקס

זמנך הטוב
הדלקת נרות
מוצאי שבת
6:22 5:22
נא לשמור על קדושת הגליון
אין לקרוא בשעת התפילה
6:57

אָהַל הַהַלְוָה

האם מותר להוסיף תבלין, כגון פלפל שחור, לתבשיל בשבת, כדי לשפר את טעמו. וכן האם מותר להוסיף כורכום לתבשיל, כדי לצבוע אותו בצהוב, או שיש בזה איסור משום "צובע" או משום "בישול"?

בספר היראים כתב, שאין איסור לצבוע מאכלים בשבת, משום שאין זו דרך צביעה שאסרה התורה. שלא אסרה תורה אלא צביעה ממש, כגון צביעת בדים וכדומה, אבל מאכל, שאחרי צביעתו בדבר מאכל אוכלים אותו, אין זה בכלל צביעה שאסרה התורה. ולפי זה מותר יהיה לשים בשבת כורכום במאכל, בשביל לצבוע אותו בצהוב. וכן פסק מרן השלחן ערוך (סוף סימן שכ), שאין דין צביעה באוכלין בשבת ורבינו הרמ"א ז"ל גם כן כתב להקל בצביעה בשבת במיני מאכל, שהרי כתב שמותר לערב בשבת יין לבן יחד עם יין אדום, ואין לחוש לצביעה.

אולם העיר על כך מרן רבינו עובדיה יוסף זצ"ל שהדבר פשוט, שאין להקל בהוספת כורכום וכדומה, אלא בכלי שני דווקא, כלומר, אסור להוסיף תבלין לתבשיל, אלא לאחר שהוציאו את התבשיל מן הכלי שנתבשל בו, לכלי אחר, אבל בכלי ראשון, שהוא הסיר שבו התבשל התבשיל, אסור בהחלט להוסיף תבלין, שהרי יש בזה איסור משום בישול התבלין בשבת, שמרוב רתיחת התבשיל, מתבשל גם התבלין. (חזון עובדיה שבת, חלק חמישי עמוד לב)

אהל לחידוש חידושים ופגנים לשולחן השבת

"ויבואו האנשים על הנשים"

התורה מדגישה במיוחד את נדבת הנשים. הן התמסרו באופן כפול לטובת הקמת המשכן מבאר רבנו בחיי: ויבואו האנשים על הנשים - לשון 'על הנשים' יורה כי הנשים באו שם בתחילה, וכאשר באו האנשים כבר מצאו שם הנשים.

ולא זו בלבד שהנשים באו קודם, אלא שתרומת הנשים ביטאה את גודל דבקוּתם בקב"ה בניגוד לחלוטין לתרומת הגברים. וזאת מהסיבה הפשוטה הבאה: הגברים תרמו ביד רחבה גם לפני כמה חודשים - אז היה זה בשביל עשיית עגל הזהב! ואם כן, קשה מאוד להתרגש מהתרומה שלהם עכשיו. אולי הם בסך הכול טיפוסים פזרנים עבור מה שחשוב בעיניהם - ולא אוהבי ה'. כך אומר התלמוד ירושלמי מילים קשות: (ירושלמי שקלים) אין אתה יכול לעמוד על אופייה של אומה זו: נתבעים לעגל ונותנים, נתבעים למשכן ונותנים.

הנשים, לעומת זאת, סירבו לתת עבור העגל. כך סיפרה שם התורה, שאהרן שלח את הגברים לאסוף את הזהב מאוזני הנשים ולמעשה הם הביאו את הזהב מאוזניהם עצמם. שכן, הנשים היו נאמנות לה' וסירבו לתת לעגל. ובכל זאת כשהגיעו לתרומת המשכן, הם נהגו להיפך ממש ונתנו את התכשיטים הכי יקרים שלהן. וזה ביטא ללא ספק את גודל אהבתן לה'. וזאת מעלה גדולה בנשים, כי במעשה העגל לא רצו לתת תכשיטיהן, שכן כתיב 'ויאמר אליהם אהרן פרקו נזמי הזהב אשר באוזני נשיכם בניכם ובנותיכם' - וכתוב 'ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב אשר באוזניהם' ... כי לא רצו הנשים בכך ... ואילו עתה בעניין נדבת המשכן, רצו לתת תכשיטי הזהב שלהן בחפץ גדול.

למה הדבר דומה? מספרים על יהודי עשיר, שהיו לו שני בנים. אחד עשיר כמוהו ואחד עני ואביון. פעם הוא כתב מכתב לבנו העשיר, כי הוא חוגג לו ולאמא חתונת כסף מפוארת, והוא מזמין את ילדיו ונכדיו לבוא אל השמחה. הוא הוסיף והבטיח כי ישלם כל הוצאה כספית שיוציאו לכבודו. בנוסף, הוא ביקש מהעשיר להביא במרכבה שלו את אחיו העני וילדיו אל השמחה.

העשיר שמע כי אבא משלם הכול, והלך וקנה בגדים מפוארים לו וילדיו לקראת האירוע החגיגי. ביום האירוע עצמו, אסף את אחיו העני ואשתו וילדיו והביא אותם אל השמחה. וכיון שלא היה לעני כסף לקנות בגדים, הם באו לבושי סחבות.

אחרי האירוע, המתין הבן העשיר כי אבא ישלם על הבגדים, אך האבא לא אמר כלום. לא נותרה לו ברירה והוא הזכיר לאביו כי התחייב לשלם את כל ההוצאות, אך האבא היתמם שאינו יודע על מה מדובר. הוציא העשיר את המכתב והראה לאביו. הצביע האבא על לשון המכתב: "כל הוצאה שתוציא לכבודי אני אשלם" - אולם אתה הוצאת לכבוד עצמך ולא לכבודי. אם היה אכפת לך מכבודי, היית דואג שגם אחיך וילדיו יתלבשו לאירוע כמו שצריך ...

וזה היה ההבדל בין תרומת הגברים לנשים: הגברים תרמו (אולי) לכבוד עצמם, ואילו הנשים עשו זאת בוודאי לשם הקב"ה.

- אהל לחידוש
1. מצוה שכתובה בפרשה והיא שם של פרשה אחרת???
 2. דבר שא"א למשש אותו ובכ"ז ניתן להעבירו ממקום למקום??
 3. איך יתכן מועד שאינו חג??

פיתרונות כי תשא:

1. "ואטחון אותו היטב עד אשר דק לעפר".
2. אדם שקורא במגילה שכתובה בין הכתובים,
3. המילים 'שש מאות' זה 6 אותיות 1/31 מזה זה המילה שש.

בין הפותרים נכונה תתקיים הגרלה על פרסים, תשובות יתקבלו במייל:
8444774@Gmail.com

אהל המעשה

אחד הספרים ההלכתיים החשובים בדורנו הוא "שמירת שבת כהלכתה". מאחורי כתיבת הספר עומד סיפור מפעים: ד"ר אהרן נויבירט היה רב בברלין לפני המלחמה. כשהנאצים עלו לשלטון ורוחות הסכנה החלו לנשב בעוצמה, הוא קיבל ממלכת הולנד אישור מגורים לבני משפחתו והם ברחו לאמסטרדם. אולם גם הולנד נכבשה בידי הנאצים ויהודי המדינה הובלו לסלקציות ולכבשנים.

משפחת נויבירט נמלטה לתוך עליית גג נטושה ובמשך שלוש שנים לא יצאו ממנה או ניגשו לחלון. זאת הייתה סכנת נפשות שהשכנים ההולנדים ילשינו עליהם לנאצים. באחת השבתות חלה אבי המשפחה ונזקק לתרופה. ילדיו יצרו קשר עם המחותרת ההולנדית והם הבריחו לו את התרופה לתוך עליית הגג. היה זה בעצם יום השבת. דיון הלכתי איחד את בני המשפחה: האם מותר לקחת את התרופה בשבת? האם להמתין? ה'משנה ברורה' אומר את התשובה. התרופה היתה מרה, ולכן פסק הרב נויבירט שיש להמתין ליום ראשון. למחרת, התברר שהרוקח "טעה" והתרופה שנשלחה אל הרב נויבירט היתה בעצם רעל עכברים. בזכות השבת ניצל הרב נויבירט. אם היה בולע אותה היה מת בייסורים קשים... אחרי תלאות רבות הם עלו לארץ עם אניות המעפילים וכאות תודה לה', הבן, הרב יהושע נויבירט, הקדיש את חייו כדי לכתוב את הספר "שמירת שבת כהלכתה".

בהודאה לה' סיפר הרב נויבירט (בהקדמה למהדורה שלישית) על הצלתו מהשואה. "גרתי עם משפחתי בברלין אשר בגרמניה. עליית היטלר יימח שמו לשלטון והתגברות האנטישמיות וליל הבדולח גרמו להוריי זכרונם לברכה לחוש שהאדמה - אדמת גרמניה - בוערת תחת רגליהם והחלו לחפש מפלט עבור המשפחה...". הם מילטו אותו עם שני אחיו לבלגיה. מאוחר יותר הצליחו לצאת מגרמניה להולנד ולהחזיר אליהם את הילדים. לאחר שהגרמנים כבשו את הולנד, הם החלו לרדוף את היהודים. "הוריי הביאו איתם מגרמניה ספר תורה שהיה שייך למשפחה ושמור בארון קודש באחד החדרים בדירתנו, וכשערכו הגרמנים חיפוש בבית גילו את ארון הקודש עם ספר התורה. הם שאלו מיז באיום: מה זה? אבי זצ"ל היה אדם חדור אמונה, ומשום כך לא פחד לפתוח את ארון הקודש ולהראותו לחיילים. מה כתוב שם? דרשו לדעת, והוא הסביר בגרמנית: כתוב 'לא תרצח'. ומה עוד? שאלו. ואבי השיב: 'ואהבת לרעך כמוך'. אנחנו הילדים רעדנו מפחד, אך בחסדי שמיים התקבל ההסבר על דעתם והם לא נגעו לא בספר התורה ולא בנו, אמרו לילה טוב ועזבו את ביתנו". לאחר זמן נלקחו למעצר ועמדו להישלח ליעד לא ידוע. הימים היו ימי אלול ותשרי. "אבי זצ"ל לא איבד את עשתונותו, ובזמן המעצר לקח איתו שופר שאותו החביא תחת מעילו. הוא כמובן ידע לתקוע כבעל תוקע ותיק. גם כאן מוקפים בשמירה של חיילים גרמנים לא רצה אבא לוותר על מצוות תקיעת שופר בראש השנה, ואנו כיסינו את עצמנו במעילים ואבא תקע לנו שלושים תקיעות, זכינו במצווה ולא התגלינו". לבסוף שוחררו מהמעצר, הסתתרו בדירת מסתור וחיו בה שלוש שנים, בלי לצאת ממנה. "זמן ארוך וקשה זה נוצל על ידי תפילות קבועות ואמירת תהילים קבועה ולימוד עם אבא זצ"ל מסכת כתובות שהייתה איתנו. וגם לבד למדתי עם מעט הספרים שהיו כגון משנה ברורה חלק ג'..." (שנכתב על הלכות

שבת). מכיוון שהסכנה הייתה קרובה, אביו ביקש להציל את אחותו ושלה אותה לשמש עוזרת אצל גוי, אבל כשסיפרה שהיא נאלצת לחלל שבתות, החזירה האב אליהם. לאחר כמה ימים התברר שהבית שבו עבדה נפגע בהפצצה אווירית וכל יושביו נהרגו. כך ניצלה אחותו בזכות שמירת השבת.

בהימלטו מאירופה ארצה, נאלץ לחלל שבת בעלייה לאונייה, משום שחשש לפיקוח נפש. וכך כתב בהקדמתו: "כאשר נאלצתי לעלות על האונייה ולהסתבך בחילול שבת מפני החשש לפיקוח נפש, קיבלתי על עצמי שהקב"ה יזכה אותי... אעשה משהו עבור השבת, וכך עלה הרעיון לכתוב ספר על שמירת שבת. אחרי הולדת בני בכורי היי"ו, שמת ליב שאין ספר האוסף בתוכו את הלכות שבת בשפה השווה לכל נפש בכדי לענות על השאלות הרבות המתעוררות בכל שבת, ואז התחלתי בכתיבתו של הספר בחסד היי"ת."

בחור מוכשר
סיים את לימודי ההנדסה בטכניון והגיע לראיון עבודה. כשהוא נשאל מה הציפיות שלו לגבי השכר, השיב בשחצנות כי יהיה מוכן להתחיל עם שכר בסיס של שלושים אלף שקל בחודש, ואחרי שנתיים יבחן אם להמשיך הלאה בחברה.

"תראה, השיב המראיין, אתה לוקח את עצמך בקלות מדי. בחור כמוך יכול לדרוש חופשה שנתית בת חמישה שבועות, קרן פנסיה בגובה חמישים אחוז מהמשכורת ורכב ליסינג יוקרתי כולל דלקן לשנתיים". - "וואו, אתה צוחק איתי", הגיב הצעיר. - "נכון, אבל אתה התחלת..."

דרשן חשוב יצא עם נהג מונית להרצאה. הנהג נסע במהירות ובפראות והם נתקלו באי-תנועה ונהרגו במקום. הם עלו יחד לגן עדן והרב היה בטוח שהוא הולך ישר לעולם שכולו טוב. להפתעתו, הוא נשלח דווקא שמאלה, אל הגהנום הבווער ואילו נהג המונית המופרע נשלח ימינה.

"חשבתי שכאן הוא עולם הצדק", התרגז הרב. - "פשוט מאוד כבודו, כשאתה דרשת וזרשת ולא סיימת לדבר, המאזינים נרדמו על הכיסאות. ואילו כשהמופרע הזה נהג, הנוסעים הוציאו ספרי תהילים והתפללו להגיע הביתה בשלום..."

קצת מאתנו

<<המשך מעמוד א'>> כל אחד מאתנו חי בשני בתים: בבית החלומות שלו ובבית המציאותי בו גר. הוא חולם על דירת 10 חדרים על הים, אבל חי בדירת 3-4 חדרים על הרחוב. כשהוא מגיע לידי ביצוע החלום וקניית הבית, הוא מגלה את מחירי הבנייה והגימורים ונאלץ למחוק עוד ועוד פרטים מהחלום ולהסתפק במועט. כך זה בעולם הייצור: דברים עובדים נהדר על הנייר, אבל כושלים בביצוע.

למה הדבר דומה? משל יפה שהביא אחד מאדמור"י חב"ד: פעם הוקמה תערוכת ציורים של הצייר האיטלקי "רפאל". היה שם ציור מדהים של שדה שבלים צומח בתקופת האביב ועל אחד השיבולים עמדה ציפור קטנה. הציור היה חי כל כך, עד שהמבקרים חשו בפני שדה שיבולים ממש. עבר איכר פשוט ופרץ בצחוק: "איזה ציור לא מדויק, טעות עשה הצייר". מה אידיוט כמוך מבין באומנות? הוא הסביר: "בציור עומדת הציפור על קצה גבעול זקוף, אבל כשציפור עומדת על גבעול, הוא אמור ליפול ולהתכופף בגלל המשקל שלה...". ככה זה, בשדה השבלים הדמיוני במוחו של הצייר, הגבעול זקוף, אבל בשדה השבלים האמיתי כפי שחי ונושם אותו האיכר - דברים נראים אחרת.

וכאן באה הבשורה של פרשיות ויקהל-פקודי: לא היה פער בין התוכנית ובין הביצוע. התורה חוזרת על כל פרט ופרט כפי שנאמר קודם בפרשיות תרומה-תצווה, כדי להוכיח שכל החלומות התגשמו. כל מה שהקב"ה ביקש - הגיע לידי ביצוע. וזה לא שהכל זרם מעצמו. בני ישראל היו בסך הכול חבורת עבדים שהכשרתם המקצועית הייתה לבנות מגדלי אבן. הם לא התנסו באומנות עדינה של תפירה, אריגה וצורפות. הם היו תקועים במדבר בלי החומרים הדרושים למבנה משוכלל כזה. מאיפה יביאו עצי שטים גבוהים שלא צומחים במדבר? היכן ישיגו אבני שוהם נדירות עבור החושן? איך יקימו את המנורה "מקשה אחת" בלי להלחים את החלקים? בעולם כולו לא היה עור "תחש", שהעור שלו מגוון בכמה צבעים עבור היריעות שכיסו את המשכן.

ובכל זאת מספרות הפרשיות הללו שלא היה פער בין החזון ובין הביצוע. והסיבה ברורה: כי הקב"ה הטיל את הצייוויים הללו והוא גם נותן את הכוחות לבצע. התורה היא ספר "הוראות היצרן", הספר שמצרף היצרן עם הוראות כיצד להפעיל את המוצר בהנאה. חז"ל אמרו: "אסתכל באורייתא וברא עלמא". ציוויי ה' לא נמצאים מעל העולם, אלא הם המילים המרכיבות את העולם עצמו ולכן לא ייתכן פער בין דברי ה' ליכולת הביצוע שלהם. כמה פעמים שומעים דרשה על הצורך להתחזק בשמירת שבת, ובשאר מצוות, והתגובה היא: "נו, דיבורים יפים, זה טוב לבית הכנסת אבל לא למציאות". ולכן חוזרת התורה על פרטי הפרטים של הקמת המשכן, לומר שהתורה היא העולם! והיא הדרך לחיים מאושרים. וכל מה שכתוב בה אפשר ומציאותי לקיים.

**לבריאות ברכה והצלחה
סמי בן חילוה הי"ו
שמחה בת שרה הי"ו
הם וילדיהם וכל אשר להם.**

**סעיד אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סניורה הי"ו**

שיעור בפרשת שבוע
מהרב **שמשון פוקס שליט"א**
כל יום חמישי מיד לאחר מנחה
בביכנ"ס אור אבנר
רח' משה דיין קרית הסביונים יהוד
מנחה - בשעה 17:15

בית הכנסת
"יעולי בבל"
ני"ש הרב יוסף חיים זצ"ל

תפילות בימי חול: שחרית - 7:30
מנחה - 17:15 ערבית - 18:00

שיעורי תורה אחרי ערבית
יום א' ב' ד' - רב בית הכנסת
הרב יהונתן הכהן אמדדי שליט"א

יום ג' - הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ה' - הרב נאור דרשני שליט"א
יום ה' - הרב רפאל עגיב שליט"א
בשעה 19:30

תפילות שבת קודש:
שיר השירים - 16:35 מנחה - 16:45
קבלת שבת - 17:05
שחרית - 7:00 מנחה א' - 13:30
מנחה ב' - 17:00 ערבית - 18:05

שיעורי תורה בשבת:
הרב בן יאבו שליט"א - 12:30 וב- 14:10

"עץ חיים היא למחזיקים בה"
לזכות להצלחה ולבריאות איתנה

אסף מזרחי בן רחל ומשפ' הי"ו
שאל סאלם בן נגית ומשפ' הי"ו
דוד אשר בן איבון ומשפ' הי"ו

דוד חיים בן עליזה ומשפ' הי"ו
טוביה שרבי בן נוימה ומשפ' הי"ו
אופיר דלל בן אורה ומשפ' הי"ו

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
רח' דוד אלעזר 18

תפילות שחרית - 7:00
מנחה וערבית (סמוכות) 17:20
שיעורי תורה אחרי ערבית

יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ב' - הגאון ר' אברהם הכהן שליט"א
יום ג' - הרב שלום אטלן שליט"א
יום ד' - הרב בן יאבו שליט"א

לימוד אברכים עם תלמידים כל יום שני ורביעי בשעה 20:00
ערבית מאוחרת: יום ב' 20:45 יום ד' 20:45 יום ה' 21:00